

مڈھلی گل

میں پنجاب دی وسنیک آں۔ میرے وڈ وڈیرے شیخوپورہ دے نیں۔ میرا جم پل لاہور وچ ہويا۔ میٹرک تے انٹرمیڈیٹی نمبریں نال پاس کیتا۔ بچپن وچ میری والدہ سانوں لوک گیت سناندیاں سن۔ جس توں میرا رجحان پنجابی ول ہويا گورنمنٹ کالج ایشیاء دا چنگا ادارہ منیا جاندا اے تے میرا اپنا شوق وی ایس وچ داخلہ لین دا سی۔ ایس لئی میں بی۔ اے آنرز پنجابی وچ ایتھوں کیتا۔ پروفیسر ڈاکٹر سعید خاور بھٹا تے ڈاکٹر افتخار احمد سلہری ہوراں دی ڈھیر کاوش نال میں ایم فل شعبہ پنجابی وچ ایڈمیشن لے سکی۔ مقالے دے چناؤ ویلے لوک گیتاں ول میرا رجحان دیکھ کے ڈاکٹر افتخار احمد سلہری ہوراں نے مینوں ایہہ موضوع ”لوک گیتاں راہیں پنجاب دی زرعی رہتل دا مہاندرا“ دسیا جیہڑا مینوں ڈھیر پسند آیا تے ایہدے تے کم شروع کردتا۔

میں ایس مقالے نوں چھ باباں وچ ونڈیا اے۔ پہلا باب ”لوک گیت توں کیہ مراد اے؟“ اے۔ ایس باب نوں تن جزاں وچ ونڈیا گیا اے۔ (جز ”لوک گیت کیہ اے؟“ اے۔ ایہدے وچ لوک گیتاں دی مڈھلی سوچ دا ویروا کیتا گیا اے۔ بجز ”لوک گیت دی تعریف“ اے۔ ایہدے وچ لوک گیتاں نوں کھل کے بیان کیتا گیا اے۔ ججز ”لوک گیت دے موضوعات“ اے۔ ایہدے وچ جیہڑے جیہڑے موضوعات نوں لوک گیتاں وچ ورتیا گیا اے اوہناں دا ذکر کیتا گیا اے۔ جیویں ڈھولا، ماہیا، ٹپا، لوری، کیرکلی، بولی وغیرہ۔ دوجا باب ”لوک گیتاں وچ فصلاں دا ویروا“ اے۔ ایہدے وچ پنجاب دیاں فصلاں مکئی، گندم، باجرہ، چول تے کھاد دا ویروا کیتا گیا اے۔

تینجا باب ”لوک گیتاں وچ پھلاں دا تذکرہ“ اے۔ ایہدے وچ امب، مالٹا، امرود، ناشپاتی، خرمانی،

ب

انگور، بادام، جموں، شہتوت دا ویروا کیتا گیا اے۔

چوتھا باب ”پنجابی لوک گیت تے سبزیاں“ اے۔ ایہدے وچ پنجاب دیاں سبزیاں دا تذکرہ کیتا گیا اے۔ جیویں آلو، گوہی، مٹر، کدو، مرچ، بیٹکن تے گاجر وغیرہ۔

پنجواں باب ”پنجابی لوک گیتاں وچ مال، ڈنگر تے پکھیرو“ اے۔ ایہدے وچ پنجاب دے مال ڈنگر تے پکھیرو، مچھاں، گاواں، گھوڑے، بکرا، سپ، ہرن، شیر، خرگوش، جڑی، کوا (کاں)، تتلی، کھوتا، بلی تے طوطے دا ویروا کیتا گیا اے۔

چھیواں باب ”لوک گیتاں راہیں رکھاں تے بوٹیاں دا ویروا“ اے۔ ایہدے وچ پنجاب وچ اُگن والے رکھاں تے بوٹیاں دا ذکر کیتا گیا اے جیویں ٹاہلی، نم، پیپل، برگد، گلاب، موتیا تے چمبیلی وغیرہ۔

تے اخیر تے ”تت تے سٹا“ اے۔ اُتے سارے ہلیاں دات تے سٹا سرنوایں پٹھ نتیجہ کڈھیا اے۔ اپنے ایس سفر وچ سب توں پہلاں میں خدا تعالیٰ دی ذات دا شکریہ ادا کرنا چاہندی آں جیہدی وجہ توں میں ایم فل تیکر تعلیم حاصل کر سکی۔ ایس توں بعد اپنے ماں باپ دی شکر گزار آں تے نال ڈاکٹر افتخار احمد سلہری ہوراں دی دیون دار آں جیہناں دی راہنمائی تے شفقت پاروں میں ایہہ تحقیقی مقالہ توڑ چاڑھ سکی۔ شعبہ پنجابی دے صدر شعبہ پروفیسر ڈاکٹر سعید خاور بھٹا ہوراں دی شکر گزار آں جیہناں دی شفقت دی وجہ توں میں ایم فل پورا کر سکی۔

میں اپنے ایس تحقیقی مقالے نوں غلطیاں توں پاک رکھن دی کوشش کیتی اے۔ پر جے اگر کوئی غلطی رہ جاوے تاں راہنمائی کردتی جاوے۔

جے یار فرید قبول کرے

تمکین قادر

1117-MPHIL-PUN-22

2022-24ء